
Søknadstype

Velg søknadstype

Søknadstype	Innsatsområder
Innsatsområder	• Utvikling av nye bibliotekttjenester • Nye samarbeidsformer og partnerskap

Prosjekt

Beskriv prosjektet

Prosjekttittel	Levestedet
----------------	------------

Mål for prosjektet

Levestedet - biblioteket som integreringsarena og folkehelseaktør

Prosjektets overordnede mål er å utvikle et bedre og mer relevant bibliotektilbud for målgruppen alle barn og unge i Froland og Tvedestrand 10-12 år. Det vil vi gjøre ved hjelp av brukerdrevet innovasjon og tjenestedesign, og gjennom aktiv samskaping med barna.

Prosjektet skal etablere biblioteket som en integreringsarena og folkehelseaktør for målgruppen. Levestedet vil derfor bli en viktig del av det forebyggende kommunale folkehelsearbeidet for barn, og bidra til integrering av barn fra flyktningfamilier.

Målene er forankret i Strategisk plan for bibliotekutvikling i Aust-Agder 2017-2020, Folkehelsestrategi for Aust-Agder 2015-2025, kommuneplanen i begge kommuner, og kommunedelplan for kultur og idrett i Froland kommune, kommunedelplan for kultur i Tvedestrand kommune, samt likestilling-, mangfold, og integreringsplanen (LIM-planen) på Agder. Vi mener at biblioteket som en demokratisk møteplass med rom for alle og rom for å leve, kan bidra til økt integrering, og bedre livskvalitet og helse til målgruppen.

Resultatmål:

Bibliotekttjenester for barn og unge og biblioteket som arena:

- Utvikle et mer relevant bibliotektilbud for målgruppen 10-12 år

- Utvikle biblioteket som integreringsarena (pilot: Froland bibliotek)
- Utvikle biblioteket som førstelinjetjeneste innen folkehelse (pilot: Tvedestrand bibliotek)

Brukermedvirkning:

- Skape tilhørighet og eierskap til biblioteket for målgruppen 10-12 år, ved at målgruppen selv medvirker aktivt
- Brukerdrevet innovasjon: Prøve ut tjenstedesign som metode i medvirkningsprosesser for å skape et nytt tilbud for barn i bibliotekene

Systematisk samarbeid:

- Utvikle og prøve ut tverrfaglige samarbeidsmodeller innen bibliotektilbudet for målgruppen i kommunene Tvedestrand og Froland
- Utvikle samarbeidsmodeller og systematisk erfaringsutveksling og koordinert utprøving av tjenester mellom bibliotekene i Tvedestrand og Froland
- Lære av andre utviklingsprosjekter og overføre erfaringer fra andre inn i vårt prosjekt
- Formidling av erfaringer og resultater fra prosjekter for å bidra til brukerdrevet innovasjon i andre bibliotek

Prosjektbeskrivelse

Bakgrunn for prosjektet

Levekårsutfordringer og integrering i en bygdekommune og en småbykommune
Froland og Tvedestrand er nabokommuner på hver sin side av Arendal i Aust-Agder. Begge kommunene har om lag 6.000 innbyggere (hhv 5.800 og 6.000), og befinner seg i en region med uttalte levekårsutfordringer, jamfør SSB sine levekårsstatistikker og Ungdata-undersøkelsen, som avdekker en særlig belastning på feltene ungdom, psykiatri og rus (www.ungdata.no). Dette er trekk ved kommunene som gjør tidlig innsats desto viktigere.

Biblioteket som integreringsarena – Froland bibliotek som pilot

Både Froland og Tvedestrand har vi nyankomne flyktninger, og bosatte som har fullført introduksjonsprogrammet men som ennå kan ha nytte av integreringstiltak i hverdagen. Mange finner biblioteket som et fast punkt og en åpen arena. Dette innebærer at integrering er et aspekt ved det aller meste av det bibliotekene foretar seg, og at integrering igjen er viktig for å forebygge utenforskap og sikre en bedre folkehelse for nye innbyggergrupper. Biblioteket er en naturlig del av hverdagsintegreringen, på lik linje med at vi er førstelinjetjeneste i folkehelsearbeidet.

Froland og Tvedestrand folkebiblioteker er om lag jevnstore, med 1,7 st (Tvedestrand) og 2,25 st (Froland) som budsjettert bemanning. Froland bibliotek har hatt en jevn utvikling i pakt med den nye

formålsparagrafen i bibliotekloven til tross for begrensede ressurser i forhold til et høyt besøk, utlån og aktivitetsnivå. Tvedestrand folkebibliotek har hatt en del år med minimal bemanning/åpningstid grunnet budsjettsituasjonen i kommunen. Fra 2016 har imidlertid dette bedret seg, til dagens nivå. Vi er representanter for de kommunene det er flest av i landet.

Både Froland og Tvedestrand folkebiblioteker har mange unge brukere, med tyngdepunkt i 10-12-årsalder, og har hver for seg tatt noe lignende grep for å møte denne gruppens behov.

Biblioteket som folkehelseaktør – Tvedestrand bibliotek som pilot

Endringene av mandat for biblioteket i retning av møteplassfunksjonen (jamfør folkebibliotekloven av 1.1.2014) har gjort det nødvendig for små og store bibliotek å tenke gjennom sitt virke på nytt.

Folkebibliotekene er imidlertid ikke alene om den typen omstillinger. Det samme gjelder også folkehelseområdet, som fikk sitt nye mandat meislet ut med Folkehelseloven av 2011.

Folkehelsefeltets gjeldende mandat lyder slik: «Folkehelseloven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse herunder utjevner sosiale helseforskjeller.» (§ 1). Samtidig presiserer helsedirektoratet at alle kommuneansatte skal ha «helse i alt vi gjør»; «Dette innebærer at helsehensyn skal integreres i beslutningsprosesser og for eksempel i utøvelse av rollen som eier av virksomhet og eiendom, arbeidsgiver, utviklingsaktør, tjenesteyter mv.»

(<https://helsedirektoratet.no/lover/folkehelseloven#hvem-loven-gjelder-for->)

Dermed er også folkebibliotekene pålagt å se folkehelse som et aspekt av sitt virke.

Berøringspunktene mellom folkehelseloven og folkebibliotekloven er mange. Blikket bibliotekarene har for den ligner til forveksling på folkehelseblikket. I tillegg kommer de som faller utenom i andre sammenhenger kommer gjerne hit. Mange opplever dette som et «levested» - en plass for trygghet og mulighet til å være kravfritt og ukomplisert til stede. Slik får biblioteket en lett inngang til folkehelseaspektet i samfunnet.

Vår tese er at dette dobbelte mandatet fra henholdsvis bibliotekloven og folkehelseloven kan være med på å skape en ny dynamikk i folkebiblioteket som ikke bare gjør biblioteket til en førstelinjetjeneste innen folkehelse. Det kan også gi en ny forståelse for bibliotekets plass og rolle i lokalsamfunnet.

Gjennomførte forprosjekter i Froland og Tvedestrand

Grunnet bemanningssituasjonen i Tvedestrand folkebibliotek oppholdt de unge brukerne seg i lokalet uten særlig tilsyn fram til 2016. Med bedre bemanning kom økt oppmerksomhet for denne gruppen – noe som dels gjorde at de gjorde mere av seg, og dels gjorde at tilstrømmingen økte enda mer, slik at behovene og pågangen økte proporsjonalt med ønsket om å komme denne gruppen i møte.

Våren 2017 fikk Tvedestrand folkebibliotek en ytelse over fylkesmannen skjønnsmidler til et prosjekt for 10-12-åringene i biblioteket. Prosjektet er ettårig og startet høsten 2017, med en miljøveileder i 50% som viktigste tiltak. Mellom 20 og 30 (opp mot 50) barn kommer til bibliotekklubben etter

skoletid. I tillegg til leksehjelp, er ernæring og ulike verkstedsaktiviteter viktige deler av prosjektet. I praksis viser det seg at det å være en tydelig og interessert voksenperson for barna er det viktigste. Dette prosjektet har gitt mange erfaringer som vi vil bygge videre på i dette hovedprosjektet.

Froland bibliotek opplevde en lignende utvikling som Tvedestrand med at barn og unge strømmet til biblioteket etter skoletid. Bruken økte mer enn vi hadde ressurser til å håndtere innenfor den fysiske rammen av bibliotekets lokaler og mer en bibliotekets grunnbemanning kunne håndtere og samtidig ivareta øvrige brukere. Dette gjorde at biblioteksjefen henvendte seg til leder av fritidsklubben, som er lokalisert rett over samme tun i sentrum, for å se på mulighetene for et aktivitetstilbud for barna mellom 10-12 år. I samråd mellom de to ble et tilbud for mellomtrinnet etter skoletid to dager i uka opprettet som en del av den ordinære driften.

Uten å vite om hverandre gjorde altså fritidsklubben i Froland og biblioteket i Tvedestrand mye av det samme for å imøtekomme nytt bruksmønster av biblioteket for aldersgruppen. Fra 1.1.2018 ble biblioteket og fritidsklubben en del av virksomhet for Kultur og bibliotek i Froland. Nå ønsker vi å gå sammen på tvers av tjenester og kommunegrenser, og endre og videreutvikle tilbudet for aldergruppen sammen med Tvedestrand, med medvirkning fra barna selv, på deres premisser.

Samskapning og nyskapning gjennom tjenstedesign som metode

Tjenstedesign som metode er så vidt vi kjenner til lite utbredt i små folkebibliotek. Vi kjenner heller ikke til at slikt nybrottsarbeid er gjort i samarbeid mellom to mindre folkebibliotek på tvers av kommunegrenser. Metoden er også lite utprøvd i folkebiblioteksektoren i vår region. Sammen med folkehelse- og integreringsperspektivet, mener vi at tjenstedesign og systematisk samarbeid vil gjøre en reell utvikling mulig. Slik ønsker prosjektet å skaffe fram erfaring for andre små folkebibliotek i små og mellomstore kommuner om mulige veier å gå for å bli en integreringsarena og folkehelseaktør for barna.

Tidligere prosjekter som Pusterommet i Vestfold, har prøvd ut tjenstedesign sammen med en eldre aldersgruppe. Pusterommet, Unge Stormen eller andre lignende prosjekter ved Deichmanske i Oslo og Aarhus bibliotek i Danmark vil være aktuelle forbilder.

Organisering og ressurser i prosjektet

Suksessfaktorene i prosjektet er at vi får nok personalressurser samlet sett i prosjektet og at vi jobber tverrfaglig. Bibliotekene danner prosjektgruppe med involverte og ressurspersoner i Froland og Tvedestrand. Biblioteket har prosjektledelsen, og biblioteksjefene i Froland og Tvedestrand vil ha tett kontakt og samarbeid prosjektet igjennom. Vi vil utprøve og adoptere/tilpasse samarbeidsmodeller fra større bibliotek og lignende prosjekter der, og skalere det ned til vår setting i våre kommuner. Tvedestrand vil ha et tydelig folkehelsefokus, og Froland vil fokusere tyngre på integreringsaspektet.

Aust-Agder bibliotek og kulturformidling vil ha frittstående veilederrolle i prosjektet, og vil kunne være en ressurs i forhold til brukermedvirkning/tjenstedesignarbeidet. Dette for å legge bedre til rette for

erfaringsoverføring og spredning av prosjektets funn i etterkant til andre bibliotek.

Nylig ble vi kontaktet av prosjektet SAMBA - skole - Samhandling mot følgene av barnefattigdom, støttet av Aust-Agder Utviklings og Kompetansefond, Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør, ni kommuner på Agder, samt UiA og Agderforskning. SAMBA ønsker å forske på effekten av tiltakene som allerede er i gang. Vi har avtalt å se på mulighetene for følgeforskning i prosjektet. SAMBAs utgangspunkt er da at "investeringer i tiltak som dette, som har vist seg å treffe og inkludere nye grupper, kan gi gode og langsiktige effekter."

Prosjektgjennomføring

Vi vil lede selve prosjektet etter Froland kommunes prosjektmetodikk, basert på PRINCE 2-prinsipper. Prosjektleder er sertifisert i PRINCE 2 Foundation. Virksomhetsleder for Kultur og bibliotek vil være hovedprosjektleder og forholde seg til en representant i rådmannens ledergruppe som prosjekteier i prosjektet. Froland står som ansvarlig søker på vegne av både Tvedestrand og Froland, og rapporterer til Nasjonalbiblioteket underveis.

Videreføring etter endt prosjektperiode

Ved avslutning av prosjektet vil vi i begge kommuner vurdere permanente endringer i tilbudet til aldersgruppen og måten vi organiserer tjenestene overfor aldersgruppen på. Vi vil også vektlegge kompetanseoverføring til andre bibliotek og kommuner.

Søker

Organisasjonsopplysninger

Organisasjonsnavn	Froland bibliotek
Organisasjonsnummer	945 439 045
Kontonummer	
Institusjonens leder	
Fornavn	Reidun
Etternavn	Brinchmann
Telefon	

E-post	
Er institusjonens leder kontaktperson for prosjektet?	Nei
Kontaktperson	
Fornavn	Reidun
Etternavn	Brinchmann
Telefon	480 68 273
E-post	reidun.brinchmann@froland.kommune.no

Framdriftsplan

Prosjektet er	Toårig
---------------	--------

Aktivitetsplan for prosjektet

Beskrivelse	Fase 1: Planleggingsfase. Danne prosjekt- og styringsgruppe
-------------	---

Aktivitetsperiode	
Fra dato	01.01.2018
Til dato	15.03.2018

Beskrivelse	Fase 2: Kartleggingsfase. Erfaringer fra forprosjekter
-------------	--

Aktivitetsperiode	
Fra dato	15.02.2018
Til dato	15.04.2018

Beskrivelse	Etablere gode relasjoner med samarbeidspartnere
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.04.2018
----------	------------

Til dato	31.05.2015
----------	------------

Beskrivelse	Bygge kompetanse i prosjektgruppen
-------------	------------------------------------

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.04.2018
----------	------------

Til dato	31.10.2018
----------	------------

Beskrivelse	Engasjere miljøveiledere/barne- og ungdomsbibliotekarere
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.04.2018
----------	------------

Til dato	30.06.2018
----------	------------

Beskrivelse	Fase 3 Gjennomføring brukerdrevet innovasjon/tjenestedesign
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.04.2018
----------	------------

Til dato	15.09.2018
----------	------------

Beskrivelse	Finne fram til 5-8 talspersoner for målgruppen
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.04.2018
----------	------------

Til dato	15.09.2018
----------	------------

Beskrivelse	Gjennomføre et metodeseminar med prosjektgruppen
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.04.2018
----------	------------

Til dato	15.09.2018
----------	------------

Beskrivelse	Gjennomføre to workshops for tjenestedesign
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.04.2018
----------	------------

Til dato	15.09.2018
----------	------------

Beskrivelse	Allmøte: info + idedugnad med berørte parter
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.08.2018
----------	------------

Til dato	15.10.2018
----------	------------

Beskrivelse	Bygge eierskap til prosjektet - oppstartsfest
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.08.2018
----------	------------

Til dato	15.10.2018
----------	------------

Beskrivelse	Kommunikasjonsaktiviteter og brukerinitierte aktiviteter
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.08.2018
----------	------------

Til dato	15.10.2018
----------	------------

Beskrivelse	Underveisevaluering 1 i fagmiljø og blant barna/foreldrene
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.11.2018
----------	------------

Til dato	15.12.2018
----------	------------

Beskrivelse	Godkjenning av første gjennomføringsfase og statusrapport
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.12.2018
----------	------------

Til dato	15.01.2019
----------	------------

Beskrivelse	Fase 4 Gjennomføring brukeraktiviteter
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.02.2019
----------	------------

Til dato	31.12.2019
----------	------------

Beskrivelse	Gjennomføre to workshops for videreutvikling av tilbudet
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.02.2019
----------	------------

Til dato	01.04.2019
----------	------------

Beskrivelse	Kunnskapsoverføring til andre bibliotek
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.02.2019
----------	------------

Til dato	31.12.2019
----------	------------

Beskrivelse	Underveisevaluering 2 fagmiljø og blant barna / foreldrene
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.05.2017
----------	------------

Til dato	31.05.2019
----------	------------

Beskrivelse	Sluttevaluering fagmiljø og ungdomsmiljø
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.10.2019
----------	------------

Til dato	31.10.2019
----------	------------

Beskrivelse	Fase 5: Avslutningsfase i prosjektet og politisk sak
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.09.2019
----------	------------

Til dato	15.12.2019
----------	------------

Beskrivelse	Sluttrapport til Nasjonalbiblioteket
-------------	--------------------------------------

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.12.2019
----------	------------

Til dato	01.02.2020
----------	------------

Andre opplysninger

Andre opplysninger/kommentarer om
framdrifts-/aktivitetsplan

Budsjett

Søknadsbeløp fra Nasjonalbiblioteket	574 000
--------------------------------------	---------

Samarbeidspartnere

Har du samarbeidspartner(e)?	Ja
Navn	Tvedestrand bibliotek
Beskriv samarbeidet	Partnerbibliotek sammen med Froland om utvikling av tilbudet.
Navn	Aust-Agder bibliotek og kulturformidling
Beskriv samarbeidet	Frittstående veilederrolle.
Navn	Universitetet i Agder og SAMBA-prosjektet
Beskriv samarbeidet	Niels Frederik Garmann-Johnsen og prosjektet "SAMBA - skole - Samhandling mot følgende av barnefattigdom" vil gjøre følgeforskning på prosjektet. SAMBA setter særlig søkelys på trivsel i skolen, hvilke tiltak som benyttes og hvordan de organiseres og jobbes med, om de lykkes og hva som kan gjøres annerledes, med tanke på å anvende det videre i skole- og samfunnshverdagen. Niels Frederik Garmann-Johnsen er seniorforsker / prosjektleder ved Agderforskning og 1. amanuensis ved Institutt for Informasjonssystemer ved Universitetet i Agder. Han er PhD i samfunnsvitenskap med informasjonssystemer som spesialfelt.
Navn	Familiehuset - ressurscenter for barn og unge
Beskriv samarbeidet	Kristin de lange Johannessen er enhetsleder for familiehuset og folkehelsekoordinator i Tvedestrand kommune, og vil fungere som veileder / ressurs for prosjektet ved biblioteket og koordinator overfor andre folkehelserettete tiltak i kommunen.

Navn	Tvedestrand Frivilligsentral
Beskriv samarbeidet	Som leder for Tvedestrand frivilligsentral står Lars Henrik Mollekleiv i spissen for et stort og innovativt, folkehelse relatert arbeid som særlig retter seg mot barnefattigdom og for deltakelse i samfunnet på like linje. Han vil være rådgiver og samarbeidspartner for prosjektgjennomføringen i Tvedestrand.
Navn	Froland fritidklubb
Beskriv samarbeidet	Leder av fritidsklubben.
Navn	Froland kulturskole
Beskriv samarbeidet	Kulturskolens personell er ressurser knyttet til skapende aktiviteter prosjektet.
Navn	NAV Froland - Flyktningtjenesten
Beskriv samarbeidet	Fagressurs på integreringsfeltet.
Navn	Tvedestrand og Vestre Sandøya skole

Beskriv samarbeidet

Tvedestrand folkebibliotek er i praksis skolebibliotek for Tvedestrand og Sandøya skole, som ligger bare et par hundre meter unna. Skolen har cirka 110 elever i målgruppen (5-7. klasse). En stor del av disse (opp mot 50) tilbringer tid på biblioteket etter skoletid. Dette gjør skolen og skolebarna til en av de største og viktigste brukergruppene ved biblioteket generelt, og i dette prosjektet spesielt. Kontaktperson Monica Mostad Güttrup er sosiallærer og spesialpedagog, og fungerer som rådgiver og veileder både i prosjektet generelt og i de hverdagslige utfordringene av sosial karakter i møte med barna.

Vedlegg

Vedlegg